

SRI SRIMAD BHAKTISIDDHANTA SARASVATI GOSVAMI PRABHUPADA

Sri Srimad BV Narayana Maharaja

Het is vandaag de herdenkingsdag van het afscheid van *nitya-līlā praviṣṭa om viṣṇupāda aṣṭottara-śata Śrī Śrīmad Bhaktisiddhānta Sarasvatī Gosvāmī Prabhupāda*. Het is vandaag *pañcamī* en hij verscheen ook op *pañcamī*. Hij werd geboren in het huis van Bhaktivinoda Ṭhākura, die een eeuwige metgezel is van zowel Śrī Kṣṛṇa als Śrī Caitanya Mahāprabhu. Zoals de wijze Bhagīratha de Gaṅgā naar deze wereld bracht, was Bhaktivinoda Ṭhākura de grote persoonlijkheid, die in het moderne tijdperk de rivier van *bhakti* naar deze wereld bracht. Toen zogenaamde

gosvāmīs van *bhakti* een business maakten en zich bezighielden met uiteenlopende vormen van werelds vermaak en toen in naam van Mahāprabhu zoveel bogus filosofieën de boventoon voerden, zoals *sakhī-bekī*, *smārta-jāti*, *sahajiyā*, enzovoort – verscheen op dat moment Bhaktivinoda Ṭhākura. Daarna kwam Prabhupāda in de vorm van zijn zoon, Bimalā Prasāda. Als deze twee persoonlijkheden niet waren verschenen, had *śuddha-bhakti* vandaag de dag in deze wereld niet bestaan. En vanaf het moment, dat ze verdwenen, viel de samenleving terug in haar voorgaande hoedanigheid. Eerst waren er dertien *sahajiyā* sektes bekend en daarna telde onze Guru Mahārāja, Śrīla Bhakti Prajñāna Keśava Gosvāmī, er negenendertig. Hoeveel het er op dit moment zijn, weet

niemand.

Ik zie ook hoe dingen geleidelijk veranderen. Wij zagen, hoe verzakende toegewijden voorheen waren. We zagen bijvoorbeeld nooit, dat een Vaiṣṇava sokken aan zijn voeten droeg en we zagen toegewijden nooit sweaters en *cādaras* dragen, zoals tegenwoordig. Ze droegen alleen de hoognodige kleding en een goedkope deken, zelfs wanneer ze 's morgens in de kou bij *maṅgala-ārati* aanwezig waren. Na de verdwijning van Prabhupāda worden er toegewijden gezien, die al die andere dingen dragen. Ze leefden zo eenvoudig, ze aten alleen *śākhā*, rijst en een dunne *dahl*. In vergelijking met hen moet je zien, hoe wij leven! En ik spreek ook voor mezelf – hun kennis, hun verzaking en hun spirituele bevattingvermogen hadden een dermate hoge standaard, dat wij in vergelijking met hen zo inferieur zijn.

De periode tussen Viśvanātha Cakravartī Ṭhākura en Bhaktivinoda Ṭhākura was voor Gauḍīya Vaiṣṇavisme een duister tijdperk. In die tijd waren er een paar echte Vaiṣṇava's, die ware *bhajana* uitvoerden, maar het merendeel – zoals we ook vandaag de dag soms nog zien – voerden de zogenaamde Vaiṣṇava's hun rituelen alleen uit voor een salaris. Wanneer iemand ging sterven, riepen de mensen de Gauḍīya Viṣṇava *bābājīs* erbij, die wat ceremoniële *kīrtana* chantten en andere rituelen tegen een salaris uitvoerden. En ze gaven blijk van zoveel wangedrag. Toen Bhaktivinoda Ṭhākura dit zag, dacht hij, "Zijn deze mensen Vaiṣṇava's? De ideeën van Mahāprabhu zijn compleet verdwenen. Wat moeten we doen?" Hij maakte zich grote zorgen. Bhaktivinoda Ṭhākura deed zijn uiterste best, maar tijdens zijn leven kwam er geen verandering, zoals hij het graag had gezien. Hij ging van stad naar stad en van dorp naar dorp om de *nāma-haṭṭa* in te voeren. In ieder dorp verzamelde hij vier of vijf religieuze personen, stelde een comité samen en gaf programma's voor *harināma-kīrtana* op zondagen. Het verspreidde zich van het ene dorp naar het andere, maar over het algemeen bleef zijn predikwerk beperkt tot Navadvīpa, Calcutta en de rest van Bengalen.

Hij gaf het tijdschrift *Sajjana-toṣaṇī* uit en via dit medium publiceerde hij geleidelijk *Śrī Caitanya-caritāmṛta* en andere boeken in onderdelen. Hij creëerde een kring van toegewijden en onhulde Navadvīpa-dhāma in zijn geschriften, maar de geleerden in de samenleving en de *sahajiyās* weigerden zijn ideologie

te aanvaarden. Toen verscheen Prabhupāda in Purī. Aangezien Bhaktivinoda Ṭhākura een districtsbestuurder was, werd hij van de ene plek naar de andere overgeplaatst, maar hij had altijd *Bhakti-rasāmṛta-sindhu* en *Caitanya-caritāmṛta* bij zich en legde de inhoud aan zijn zoon uit. Prabhupāda ontving zoveel instructies van hem, maar we moeten begrijpen, dat Prabhupāda een eeuwig bevrijde ziel is; er was in de wereld niemand zoals hij. Zonder dat hij naar school en naar de middelbare school was geweest, leerde hij heel snel over alle onderwerpen en werd een groot geleerde in Sanskriet. Zijn Engels was zo gevorderd, dat zelfs professoren in de Engelse taal het niet konden volgen. Enkele onderlegde Westerse toegewijden vertelden me, dat ze bij het lezen van zijn *Brahma-saṁhitā* herhaaldelijk het woordenboek moesten raadplegen. En zijn Bengali had ook een dermate hoge standaard, dat zelfs vooraanstaande geleerden het moeilijk konden volgen. Hij zei, dat geestelijke taal dat moest zijn; dat het niet zo eenvoudig mag zijn om te begrijpen. Als je geestelijke vooruitgang maakt door in het gezelschap van Vaiṣṇava's te blijven, ben je in staat om de spirituele taal wel te begrijpen.

Op de leeftijd van zeven of acht jaar begon Prabhupāda een godsbeeld van Kūrmadeva te vereren en Bhaktivinoda Ṭhākura gaf hem de *mahā-mantra* en andere *mantras* voor zijn *pūjā*. Toen hij achttien was gaven alle geleerde astronomen in Bengalen hem de titel "Sarasvatī". Daarna ging hij naar de universiteit, maar hij kibbelde met de docenten en zei, "Leer ik iets van jullie, of leren jullie iets van mij?" Toen hij zijn studie afbrak, maakten Bhaktivinoda Ṭhākura en andere familieleden zich zorgen. Ze brachten hem naar Purī, waar hij ging studeren in de Satāsana Āśrama, waar Svarūpa Dāmodara en Raghunātha dāsa Gosvāmī hadden gewoond. Vaiṣṇava's kwamen daar regelmatig bij elkaar en nu heeft Śrīla Siddhāntī Mahārāja een *matha* op precies dezelfde plek. Daar begon Prabhupāda lezingen te geven uit *Caitanya-caritāmṛta*. Daar zaten een paar *bābājīs*, die zichzelf *rasika* beschouwden en Prabhupāda vijandig gezind waren, toen ze zijn uitleg hoorden. Toen Bhaktivinoda Ṭhākura dit merkte, haalde hij hem daar weg en liet hem de zoon van de koning van Tripura onderwijzen.

Prabhupāda beschikte over een grote bibliotheek met Vaiṣṇava literatuur en nadat hij deze grondig had bestudeerd, gaf hij de zoon van de koning zodanig

les, dat de jongen een *mālā* om te chanten accepteerde en *tilak* begon te dragen. Hij raakte onthecht van de wereld en het horen van *hari-kathā* kreeg geleidelijk zijn grootste belangstelling. De koningin, die zit zag, werd zeer geïrriteerd en zei tegen de koning, "Deze jongen wordt een nietsnut! Wat gebeurt er, nadat jij er niet meer bent? Wie gaat de offers aan onze overleden voorouders brengen? Hij gaat de wereld verzaken en dan is alles verloren! Zorg dat je deze leraar snel kwijt raakt. Geef hem vierhonderd *rupees* om te gaan – we hebben geen geld nodig, maar een zoon!" Dat was honderd jaar geleden, dus je kunt je voorstellen hoeveel vierhonderd *rupees* in die tijd waard was. De koningin zette haar echtgenoot zodanig onder druk, dat hij uiteindelijk naar Prabhupāda toeging en hem heel nederig mededeelde, "Het doet mij groot verdriet, dat onze familie u niet gunstig gezind is; ze zijn bang, dat de jongen zich met *bhakti* gaat bezighouden en de wereld gaat verzaken. Ik beschouw het als ons grote fortuin om een persoon als u te leren kennen en onze zoon door u te laten onderwijzen, maar de anderen begrijpen het niet." De koning benaderde Bhaktivinoda Ṭhākura en bood hem het geld aan, maar zonder dat Bhaktivinoda Ṭhākura het aanvaardde, keerde de koning terug naar huis.

Toen begon Bhaktivinoda Ṭhākura een winkel in homeopathische geneesmiddelen. Toen bleek dat de winkel geen succes had, dacht hij, "Het bestieren van een winkel is voor mij niet weggelegd," en kocht een stuk grond in Māyāpura. Nadat hij de geboortplaats van Mahāprabhu had gelokaliseerd, installeerde hij daar de godsbeelden van Gaura, Viṣṇupriyā en Lakṣmīpriyā en ook kleine *mūrtis* van Rādhā-Kṛṣṇa. Na het verdwijnen van Bhaktivinoda Ṭhākura was Prabhupāda vast besloten om de Navadvīpa-dhāma *parikramā* te volgen, die zijn vader had beschreven, en om mensen aan te trekken nodigde hij grote *kīrtana*-leiders uit. Hij liet een grote tent neerzetten, waar duizenden mensen naartoe kwamen voor de *parikramā* en daar is de *kathā* van *śuddha-bhagavad-bhakti* aangevangen.

Geleidelijk aan kwamen gekwalificeerde jongens van maar zestien, zeventien en achttien jaar, die een hart hadden, dat zacht en zuiver was, naar voren en Prabhupāda maakte hen *brahmacārīs* en *sannyāsīs*. Hij was met groot gemak in staat om hen te trainen, maar degenen, die ouder waren dan vijftig, kon

evenals papegaaien niets nieuws worden geleerd. Daarna kwamen toegewijden, zoals onze Guru Mahārāja, Bon Mahārāja, Bhakti Pradīpa Tīrtha Mahārāja, Bhakti Vilāsa Tīrtha Mahārāja, Araṇya Mahārāja en Narahari Prabhu. In het begin daar in Māyāpura deed Narahari Prabhu *ārati*, terwijl Prabhupāda de handgong speelde en geleidelijk begon het predikwerk. De instelling van *tridaṇḍi-sannyāsa* werd gevestigd en het resultaat is, dat vandaag de dag de naam en het begrip Caitanya Mahāprabhu met kracht worden gepredikt. In elf jaar, van 1926-37, werd het predikwerk overal verspreid, maar daarvoor werd zoveel tijd besteed aan het neerzetten van het fundament. Prabhupāda gaf vele tijdschriften uit – dagbladen, weekbladen en maandbladen – in het Sanskriet, Bengaals, Hindi, Orissi, Engels en in Assamese talen en wij hebben allemaal met veel gemak de vruchten van zijn ondernemingen geërfd. Met grote moeite heeft hij de Gauḍīya lijn met strikte richtlijnen gevestigd, maar er waren zoveel problemen met zijn predikcampagnes, dat we ons dat niet kunnen voorstellen. Er was zoveel tegenwerking tegen het predikwerk van Prabhupāda, dat zijn leerlingen zelfs niet werden toegelaten in de *mandiras* in Vṛndavāna en Navadvīpa.

Prabhupāda cultiveerde de klimplant van devotie door alle overbodige takken en onderliggende takken weg te snoeien. Hoe deed hij dat? Ten eerste, hij reviseerde de *guru-paramparā*. Hij zei, dat wij in de lijn van Mahāprabhu zitten en verwijderde de namen van degenen, die niet volkomen geperfectioneerd waren. Nadat hij de namen van Brahmā, Nārada en Vyāsa had gevestigd, ging hij rechtstreeks naar Madhva. Prabhupāda accepteerde de namen van degenen, van wie de mensen in deze wereld het meeste heil kregen en dat waren vooral *brahmacārīs*. Doorgaans accepteerde hij niet de namen van degenen, die lange tijd *grhasthas* waren geweest. Na Madhva erkende hij enkele bijzondere persoonlijkheden en ging verder met Mādhavendra Purī. Iedereen aanvaardt hem en van hem gaan we naar Īśvara Purī, Svarūpa Dāmodara, de Zes Gosvāmīs en dan Kṛṣṇadāsa Kavirāja Gosvāmī.

Op dit punt waren sommigen gesplitst in de lijnen van Nityānanda Prabhu, Advaita Ācārya, Gadādhara Paṇḍita, Vakreśvara Paṇḍita, Lokanātha Gosvāmī en anderen, maar Prabhupāda zei, "We aanvaardden in onze lijn alleen volkomen perfecte zielen, die de juiste *siddhānta* kennen en die *rasika* zijn, waar ze zich

ook bevinden." Op die manier werden alle verscheidene lijnen in onze *paramparā* op de ene of de andere plek vertegenwoordigd.

Er zijn zoveel disciplinaire lijnen van opvolging, maar Prabhupāda zei, dat wij de *guru-paramparā* erkennen, niet de disciplinaire opvolging. De *guru-paramparā* bestaat alleen uit *bhāgavata-gurus*, zelfs al maakten ze geen leerlingen en kwam er geen rechtstreekse disciplinaire lijn uit hen voort. Sommigen hebben helemaal geen leerlingen geïnitieerd, maar desondanks zijn ze *jagad-gurus*. Op die manier stelde hij met zijn allesdoordringende visie alle *mahājanas* samen en vormde hetgeen we kennen als de *bhāgavata-paramparā* of *guru-paramparā*.

Na het verdwijnen van Viśvanātha Cakravartī Ṭhākura ontstonden zoveel verwante disciplinaire lijnen, die Prabhupāda allemaal veronachtzaamde en alleen erkenning gaf aan Baladeva Vidyābhūṣaṇa en daarna Jagannātha dāsa Bābājī. Hij aanvaardde alleen degenen, in wie hij de ware spirituele *siddhānta* aantrof. Door eenvoudig de *mantra* in je oor te ontvangen en een *dhotī* of andere kleding te dragen, die de *guru* geeft, ben je nog niet gekwalificeerd als opvolger van de *guru*. Bhaktivinoda Ṭhākura kreeg helemaal geen *mantra* van Jagannātha dāsa Bābājī Mahārāja, dus hoe kon hij zijn leerling zijn? Hij was een leerling van zijn conceptie: zijn gevoelens jegens Kṛṣṇa, zijn begrip van *rasa* en zijn begrip van *tattva*. Dit is een discipel. De meeste mensen kunnen dit niet bevatten, maar omdat hij met zoveel inzicht kon waarnemen, verklaarde Prabhupāda, dat hieruit onze lijn bestond. Gaura-kiṣora dāsa Bābājī Mahārāja was ook geen geïnitieerde leerling van Bhaktivinoda Ṭhākura, maar hij omarmde alle gevoelens en begrippen van Bhaktivinoda Ṭhākura en daarom verschijnt zijn naam in de opvolging. Op dit punt zeiden de *bābājīs*, "Wiens leerling is Bhaktisiddhānta Sarasvatī? Wie heeft hem *sannyāsa* gegeven? Waarom draagt hij niet dezelfde kleding als Sanātana Gosvāmī? In onze *sampradāya* na Nityānanda Prabhu en Svarūpa Dāmodara droeg iedereen witte kleding, maar hij droeg safraankleurige kleding en accepteerde een *daṇḍa*. Hoe kan hij dat doen?" Welke relatie heeft het dragen van oranje of witte kleding met *bhakti*?

*kibā vipra, kibā nyāsī, śūdra kene naya
yei kṛṣṇa-tattva-vettā, sei 'guru' haya*

Of men nu een *brāhmaṇa*, een *sannyāsī* of een *sūdra* is, als hij *kṛṣṇa-tattva* kent, is hij een *guru*, om niet te spreken van een Vaiṣṇava. Prabhupāda dacht, "Wij zijn niet gekwalificeerd om de kleding te aanvaarden, die werd gedragen door zulke grote persoonlijkheden als Rūpa, Sanātana, Jīva en Kṛṣṇadāsa Kavirāja. Wij blijven in de gewone kleding van *sannyāsīs* en accepteren niet de kleding van *paramahansa-bābājīs*. We blijven binnen het *varṇāśrama* stelsel als *brahmacārīs* en *sannyāsīs* en houden het ideaal van die *paramahansa* kledij boven ons hoofd, want als we die kleding aanvaarden en zondige daden begaan, is dat *aparādha* aan de voeten van Rūpa en Sanātana." Sommige *bābājīs* hadden kritiek op het trainen van *brahmacārīs* en het geven van de heilige draad, maar onze Guru Mahārāja zei, dat die *bābājīs* allemaal dwazen waren, erger dan dieren. Zij droegen de kleding van de *paramahansa* en gaven de verheven *gopī-mantra* aan iedereen die langs kwam, terwijl Prabhupāda alleen *brahmacārīs* opleidde en hen instructies gaf omtrent het beheersen van de zintuigen – dus wie heeft gelijk?

Prabhupāda wilde ons eerst laten begrijpen wat *siddhānta* is, namelijk *jīva-tattva*, *māyā-tattva* en *bhagavat-tattva*, en hoe je *māyā* moet vermijden in de vormen van *kanaka* (rijkdom), *kāminī* (vrouwen) en *pratiṣṭhā* (prestige) – dit zijn de allereerste instructies. *Gopī-bhāva* is zeer verheven; eerst moeten we begrijpen dat "Ik ben *kṛṣṇa-dāsa*" en beginnen met *harināma*. Maar deze *bābājīs* geven hun idee over *gopī-bhāva* meteen aan iedereen weg, die hen benadert, en dan chanten ze allemaal "Ik ben een *gopī*, ik ben een *gopī*" en creëren op die manier een verstoring in de samenleving.

In onze *maṭha* zingen we iedere ochtend het lied, waarin Prabhupāda de *bhāgavata-paramparā* heeft gevestigd: *kṛṣṇa haite catur-mukha...* Bij het componeren van dit lied aanvaardde hij alle grote, geperfectioneerde persoonlijkheden uit verschillende lijnen en verklaarde, "Dit is de lijn van Gaura." Als Prabhupāda niet was gekomen, hadden we dan de naam van Mahāprabhu en gesprekken uit *Bhagavad-gītā* en *Śrīmad Bhāgavatam* ergens aangetroffen? Hier in Mathurā, in Vraja en overal elders hebben nog steeds *gaura-kīrtana* en *hari-kathā* plaats en zijn niet verdwenen. Daarom zal de wereld voor altijd verschul-

digd zijn aan Prabhupāda voor zijn predikwerk. Hij ging nooit naar rijke mensen toe, maar hij nam één *paisā* van iedere persoon, die hij tegenkwam. En onze Guru Mahārāja deed hetzelfde. Ofschoon hij uit een rijke familie kwam, nam hij altijd een houten kistje met een gleuf erin mee naar de markt en in de trein, de tram en de bus. Hij sprak met mensen uit alle klassen en op die manier verspreidde hij het predikwerk in alle richtingen. Wij moeten ons ook bezighouden met zo een zuivere vorm van prediken en niet stil blijven zitten, nadat we dit hebben gehoord. Alsof je hen een injectie geeft, moeten jullie allemaal anderen aanmoedigen om *harināma* te nemen en deze concepties te horen, of je nu man of vrouw bent, getrouwd of ongetrouwd. En denk niet, dat je dit niet kunt doen, omdat je geen opleiding hebt gehad. Had Haridāsa Ṭhākura een academische graad? Hadden Raghunātha dāsa Gosvāmī en anderen dat? Toch waren hun activiteiten eersteklas en hun ideeën waren uitermate verheven.

Wij horen regelmatig *tattva* uit geschriften, zoals *Śrīmad-Bhāgavatam* en *Bṛhad-bhāgavatāmṛta*, maar hoe krijgen anderen de gelegenheid om dit te horen? Nadat we het hebben gehoord, moeten we het naar zoveel andere mensen brengen, want dit is de plicht van ieder van ons. We moeten *harināma* met grote liefde nemen en anderen aanmoedigen te chanten. We moeten zelf *siddhānta* horen en daarna anderen helpen dit te begrijpen; dat zal Prabhupāda een groot genoegen doen. Helemaal op het eind van zijn leven zei Prabhupāda, "Wij zijn louter arbeiders; wij zijn de pionnen van *bhagavat-kathā*." Hij heeft voor zichzelf nooit een permanente leefsituatie in een rijke tempel gemaakt, maar bleef altijd in beweging. Dezer dagen doen we de dingen wat anders, maar we moeten altijd proberen te volgen, niet alleen de filosofische ideeën van Prabhupāda, maar ook het ideaal, dat hij ons toonde met zijn eigen gedrag.

Deze begrippen dienen als het fundament voor *bhakti* en als dit fundament niet wordt gevestigd, vallen we weg van het horen van de hogere niveau's van *kathā*. Bijvoorbeeld, Bhaktivinoda Ṭhākura heeft een lied geschreven getiteld *Vibhāvarī Śeṣa*, dat regels zoals deze bevat,

*jāmuna-jīvana, keli-parāyaṇa,
mānasa-candra-cakora*

*nāma-sudhā-rasa, gāo kṛṣṇa-yaśa,
rākho vacana mana mora*

Śrī Kṛṣṇa is het leven van de Yamunā, Hij houdt Zich altijd bezig met Zijn amoureuze spel en vermaak en Hij is de maan van het hart van de *gopīs*. Zing de glorie van Hem, wiens naam zuiver *rasa* is – O geest, herinner je altijd deze woorden.

In onze *maṭha* zingen we dit iedere dag en dat is zeker heilzaam, maar bevatten we de complete *bhāva*, die hierin is vervat? Niets ontbreekt aan deze regels – de *rāsa-līlā* niet, de *Bhramara-gīta* niet, de *Veṇu-gīta* niet, niets blijft erbuiten. Alles is erin aanwezig en alle voorgaande regels van dit lied zijn op dezelfde wijze verzadigd van zowel *rasa* als *tattva*. *Phula-śara-yojaka kāma* – wat betekent dit? De complete *kāma-gāyatrī* is hierin aanwezig. *Śara* betekent een pijl, een pijl van *kāma* (verlangen), die Kṛṣṇa op Zijn boog legt. Hoeveel van die pijlen heeft Kṛṣṇa? Vijf: Zijn zijdelingse blikken en Zijn wenkbrauwen, wangen, neus en glimlach. Vertel mij eens, blijft er iets buiten deze versregels?

Het de ware taak van de *guru-paramparā* – degenen die op de hoogte zijn met *rasa*, de *dīkṣā*- en *śikṣā-gurus* – om de mensen in deze wereld te helpen deze onderwerpen te begrijpen. Als we de ene na de andere regel bestuderen, zouden we er zoveel dagen lang lezingen over kunnen geven en zou ons hart vol *rasa* en goddelijke zegen raken bij het horen van hun volledige betekenis. Bhaktivinoda Ṭhākura heeft zoveel *bhāva* in ieder woord gelegd en hetzelfde geldt voor de composities van Narottama Ṭhākura en Viśvanātha Cakravartī Ṭhākura. Om te begrijpen wat onze *ācāryas* hebben gegeven zijn grote intelligentie en *bhāva* vereist. En als we zulke *bhāva* in ons hart hebben, waarmee we de poëzie en de bijzondere karakteristieken van *ācāryas*, zoals Prabhupāda, kunnen begrijpen, zal het altijd bij ons blijven, waar we ook gaan.

In de uitleg van de regel *param vijayate śrī-kṛṣṇa-saṅkīrtanam* uit het eerste vers van Mahāprabhu's *Śikṣāṣṭaka*, schreef Prabhupāda, dat deze regel de wijze van verering van de Gauḍīya Maṭha vertegenwoordigt. Er zijn drie stadia: het beginstadium van *sādhana*, het middenstadium van *bhāva* en het laatste bereik geproduceerd door die *bhāva*, dat *prema* wordt genoemd. *Sādhana* is de

beoefening, waardoor *śuddha-sattva-bhāva* wakker wordt en als het niet wakker wordt, kan hetgeen wordt beoefend geen *sādhana* worden genoemd. We kunnen onszelf onder de loupe nemen en kijken, of we de *sādhana* uitvoeren, die al of geen *bhāva* wakker maakt. Zijn de symptomen aanwezig, of niet? We kunnen zelfs niet het juiste doel in onze *sādhana* voor ogen hebben. Als iemand een lucifer aansteekt, wat is zijn bedoeling dan? Hij probeert een vlam te krijgen. En als er bij het strijken van de lucifer geen vlam komt, pakt hij een andere lucifer en probeert het opnieuw. Onze onderneming om de *sādhya* (laatste doel) te bereiken door het beoefenen van *sādhana* is hetzelfde. *Kṣud-anuvṛtti* (sprituele 'honger'), *tuṣṭi* (voldaanheid) en *puṣṭi* (kracht) – deze drie dingen moeten verschijnen. En als ze dat niet doen, praktiseren we niet echt *sādhana* en kunnen we geen ware *sādhakas* worden genoemd. Alles, wat we doen, moeten we doen met deze visie: "Door deze activiteit uit te voeren, wordt *bhāva* voor Kṛṣṇa wakker." Produceert de lucifer een vlam of niet? Als we zien, dat onze *sādhana* juist gehechtheid aan materieel resultaat, zoas *pratiṣṭhā*, oplevert, begeven we ons in de verkeerde richting. We moeten dit punt goed inzien: het enige doel van *kīrtana* is het laten ontwaken van *bhāva*.

Ceto-darpaṇa-mārjanam: is in onze beoefening van *nāma-saṅkīrtana* onze geest gezuiverd, of niet? Gaat ons verstand in de richting van rijkdom, materieel plezier en prestige? Beschouwen we materieel plezier giftig of gunstig voor onszelf? Materieel plezier is vergif. Haridāsa Ṭhākura nam *harināma* op een afgelegen plek, toen een prachtige vrouw hem benaderde en zei, "Prabhu, je hoeft niet langer voor jezelf te koken. Je hoeft geen water te halen en ik zal ook jouw *tulasī*-plant verzorgen. Jij kunt de hele dag *harināma* chanten en ik voer al jouw taken uit. En als je vermoeid raakt, masseer ik jouw voeten." Maar heeft Haridāsa Ṭhākura haar geaccepteerd?

Alle vormen van materieel plezier dienen we te beschouwen als vergif, of het nu een man of een vrouw betreft. Als we denken, dat luxieus voedsel en accommodatie gunstig voor ons zijn, wordt de spiegel van de geest niet gereinigd en wordt de reflectie van je eigen spirituele vorm niet zichtbaar. De spiegel moeten we zuiver maken; er mag geen stof of iets dergelijks op liggen. We moeten in staat zijn om te zien wat ons illusoire lichaam is, wat ons spirituele li-

chaam is en welke onze fouten zijn; maar het is een groot ongeluk, dat we alleen andermans fouten zien. De eerste soort besmetting van de geest is te denken, dat we het materiële lichaam zijn. We zijn eeuwige dienaren van Kṛṣṇa, maar het meest voorkomende stof op de spiegel van de geest is te denken, dat we het materiële lichaam zijn. Pogingen ondernemen voor het geluk van het lichaam vormt stof op de spiegel, of besmetting op de geest.

Er zijn zoveel *anarthas*: *svarūpa-bhrama* (verwarring over de huidige vorm en natuur), *asat-tṛṣṇā* (verlangen naar tijdelijke zaken), *hṛdaya-daurbalya* (emotionele zwakte) en *aparādha* (overtredingen). Behalve deze zijn er nog andere, zoals beschreven in *Mādhurya-kādambinī* van Viśvanātha Cakravartī Ṭhākura: *utsāhamayī* (vals vertrouwen), *ghanataralā* (sporadische pogingen), *vyūdhavikalpā* (besluiteloosheid), *viśaya-saṅgarā* (strijd met de zintuigen), *niyamākṣamā* (onvermogen om geloften te houden) en *taraṅga-raṅgiṇī* (genieten van de materiële faciliteiten, die toewijding produceert).

Dan zijn er vier soorten *aparādha*: *duṣkṛtoṭtha* (voortkomend uit voorgaande zonden), *sukṛtoṭtha* (voortkomend uit voorgaande vroomheid), *aparādhotoṭtha* (voortkomend uit overtredingen bij het chanten) en *bhaktyuṭtha* (voortkomend uit onvolkomen dienstverlening). Zodra al deze overtredingen zijn verdwenen, wordt ons ware zelf, de *ātmā*, in de spiegel van de geest gereflecteerd; maar voorlopig is onze visie nog vertroebeld. We beschouwen de pijn en het plezier van het materiële lichaam als van onszelf en onze wereldse relaties en werelds verlies en gewin als verbonden aan ons eigen zelf. *Bhava-mahā-dāvāgnī-nirvāpaṇam*, dit is de bosbrand van het materiële bestaan, waarin we keer op keer geboren worden.

Wanneer de spiegel van de geest is gezuiverd, wordt deze brand geblust en maken we vooruitgang op het pad van *sādhana* naar *uttama-bhakti*, de devotie, welke vrij is van iedere tendens naar *karma* of *jñāna*. Die toewijding is *kleśa-ghnī*, die zoveel soorten problemen verbrandt. Dit gebeurt niet ineens, maar geleidelijk. Eerst is er *śraddhā*, dan *niṣṭhā* en daarna gaan we naar *ruci* en *āśakti*, wanneer onze *anarthas* voor het grootste deel zijn opgelost. Die *anarthas* kunnen echter nog in hun zadvorm blijven bestaan. Je kunt je hoofd scheren, maar is zelfs maar één haar compleet verdwenen? De wortels zitten

er nog en het haar zal na enkele dagen opnieuw aangroeien. Wanneer we het stadium van *āsakti* hebben bereikt, bestaan op dezelfde manier nog de wortels van *anarthas*, maar uiterlijk zijn ze niet zichtbaar. Als hieraan een gunstige omgeving wordt geboden – met andere woorden, als we slecht gezelschap houden, of een Vaiṣṇava schofferen – zullen ze weer de kop opsteken. Maar bij het bereiken van het stadium van *bhāva* zijn ze voor altijd verdwenen.

Dan hebben we *śubhadā*, die in diverse soorten bestaat. In de wereldse betekenis is *śubha* het beschikken over rijkdom, goed nageslacht, positie, roem en kennis en het gezond houden van het lichaam, zodat de gevolgen van de ouderdom niet voortijdig verschijnen. Maar wat is ware *śubha*? Het hebben van *ruci* voor de naam en *līlā-kathā* van Bhagavān en voor de onderdelen van *bhagavad-bhajana-sādhana*. De gretigheid voor deze dingen is *śubha* en die *śubha* is de lotusbloem beschreven in de woorden *śreyah-kairava-candrikā-vitarāṇam*. Wanneer de maan zijn stralen erop laat vallen, bloeit hij zuiver en zonder smetten. Hoe wordt zulke zuivere *bhakti* in het hart wakker? De *śakti* van *harināma* is als de stralen van de maan, die de lotus van het hart geleidelijk in bloei zet en hem door de stadia van *niṣṭhā*, *ruci*, *āsakti* en *bhāva* leidt. Wanneer hij in volle bloei staat, wordt dat het stadium van *prema* genoemd. Maar als de *śakti* van *harināma* op deze manier moet optreden, dient onze belangstelling voor het materiële leven te zijn beëindigd. Zoals twee zwaarden niet samen in één schede blijven zitten, zo blijven *māyā* en *bhakti* niet samen in je hart zitten.

Vidyā-vadhū-jīvanam: nāma-saṅkīrtana is zowaar het leven van *vidyā-vadhū*. *Vidyā* is datgene, waardoor we *jīva-tattva*, *māyā-tattva* en uiteindelijk Kṛṣṇa kunnen kennen; het heeft geen betrekking op kennis van wereldse wetenschap of hoe je geld moet maken. Ware *vidyā* is *bhakti* en uiteindelijk neemt het de vorm aan van de *vadhū*, of de consort, van Kṛṣṇa. Eerst is er *sādhana-bhakti*, dan *bhāva-bhakti* en tenslotte *prema-bhakti*. Nadat je *prema-bhakti* bent binnen gegaan, ontwikkelt je toewijding zich via de stadia van *sneha*, *māna*, *praṇaya*, *rāga*, *anurāga*, *bhāva* en tenslotte *mahābhāva*. De belichaming van *mahābhāva* is Śrīmatī Rādhikā, die de *vadhū*, of consort, van Kṛṣṇa is. Boven de *sandhinī-śakti* manifesteren de *saṁvit*- en *hlādinī-śaktis* zich volkomen als *rādhā-bhāva*. Dit is *vidyā-vadhū* en als zelfs maar één straal van dit bovenzin-

nelijke vermogen ons hart binnengaat, wordt dat *bhāva* genoemd.

Ānandāmbudhi-varḍhanam prati-padam – als we *harināma* met deze *bhāva* chanten, ervaren we bij elke stap een toenemende *ānanda*, goddelijk plezier. In de *mahā-mantra* is *kṛṣṇa-nāma* en ook Hare, dat betekent Zij, die Kṛṣṇa aantrekt naar de *kuñja*, Śrīmatī Rādhikā. Deze *bhāva* is zo diep, dat hij geen eind kent, en dit is de *nāma*, die zo verzadigd is van *rasa*, die Caitanya Mahāprabhu naar deze wereld heeft gebracht. Wanneer we de *mahā-mantra* met deze *bhāva* chanten, zal iedere stap ons dieper onderdompelen in de oceaan van goddelijke zegen. *Pūrṇāmṛtāsvādanam* – wat is *pūrṇāmṛta*, de volkomen nectar? *Prema*. En die zal je onafgebroken proeven. Door de naam op deze manier te chanten konden onze *ācāryas*, zoals Jayadeva Gosvāmī, Sanātana Gosvāmī en Bhaktivinoda Ṭhākura het goddelijke spel schouwen en al die ambrozijnen literatuur componeren. En *sarvātma-snapanam* – je zal nooit meer uit die nectaroceaan willen komen, waar zelfs geen spoor van *māyā* aanwezig is, met andere woorden, ze zijn *svarūpa-siddhi* binnengegaan. Dit is de uitleg van het eerste vers van Mahāprabhu's *Śikṣāṣṭaka* gegeven door Śrīla Bhaktisiddhānta Sarasvatī Prabhupāda, wiens terugkeer naar het eeuwige spel van Śrī Rādhā-Kṛṣṇa we op deze dag herdenken.

Uit: *Śrī Prabandhāvalī*,

Chapter 4 – *The Disappearance Day of
Śrīla Bhaktisiddhānta Sarasvatī Prabhupāda*

Gauḍīya Vedānta Publications 2003

Nederlandse vertaling: 2017 Indirā dāsī

Publicatie: www.jayaradhe.nl